

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 czerwca 2020 r.

Pozycja 194

POSTANOWIENIE

z dnia 18 lutego 2020 r.

Sygn. akt Ts 111/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.T. w sprawie zgodności:

art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.) z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 lipca 2018 r. (data nadania) M.T. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Wnioskiem z 29 lipca 2016 r. skarżąca zwróciła się do Ministra Infrastruktury i Budownictwa (dalej: MliB) o umorzenie należności pieniężnych zasądzonych od niej na rzecz Skarbu Państwa Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Pismem z 23 grudnia 2016 r. (znak [...], [...]) MliB odmówił uwzględnienia wniosku i umorzenia postępowania. W związku z powyższym, 17 stycznia 2017 r. skarżąca wezwała MliB do usunięcia naruszenia prawa poprzez załatwienie ww. wniosku w formie decyzji administracyjnej.

Pismem z 10 lutego 2017 r. (znak [...]) MliB poinformował, że nie znajduje podstaw do zmiany formy udzielonej wcześniej odpowiedzi. Podkreślił, że bezumowne korzystanie z cudzej własności (np. nieruchomości) regulują przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) i dlatego nie prowadzi się w tej sprawie postępowania administracyjnego.

W związku z powyższym, pismem z 6 marca 2017 r. skarżąca wniosła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. (dalej: WSA) skargę na bezczynność MliB w przedmiocie niewydania decyzji rozstrzygającej wniosek z 29 lipca 2016 r., którą postanowieniem z 18 maja 2017 r. (sygn. akt [...]) WSA odrzucił podnosząc, że „rozpatrzenie wniosku

o umorzenie przedmiotowych należności nie jest dokonywane w ramach postępowania administracyjnego i nie przybiera procesowej formy decyzji albowiem żaden z przepisów prawa powszechnie obowiązującego nie przewiduje takiej formy działania organu w sprawie, której przedmiotem jest ocena wniosku. Akt ten nie może być też utożsamiany z innymi aktami podlegającymi kontroli sądów administracyjnych” (postanowienie WSA, s. 5-6). Od powyższego orzeczenia skarżąca wniosła skargę kasacyjną, którą Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA) postanowieniem z 22 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]) oddalił, podtrzymując stanowisko WSA w całości.

Skargę konstytucyjną wniesiono do Trybunału 12 lipca 2018 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 4 września 2019 r. wezwano skarżącą do usunięcia, w terminie 7 dni, braków formalnych wniesionej skargi przez: 1) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym (art. 53 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK); 2) wskazanie orzeczenia ostatecznego w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 3) doręczenie oryginału albo poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii postanowienia WSA z 18 maja 2017 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem; 4) precyzyjne wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącej wyrażone w art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 2 Konstytucji oraz w jaki sposób zostały naruszone przez zakwestionowany art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.).

Pismem procesowym z 16 września 2019 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącej ustosunkował się do wezwania w sprawie usunięcia braków formalnych skargi. Przedłożył poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię postanowienia WSA z 18 maja 2017 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem oraz wyjaśnił, że ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji stanowi postanowienie NSA z 22 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]), które doręczono mu zostało 12 kwietnia 2018 r. W odniesieniu do pełnomocnictwa wskazał, że załączył je do skargi i w związku z tym nie zawiera ona braku formalnego. Z ostrożności procesowej (jak podkreślił) przedłożył raz jeszcze uwierzytelnioną kopię uprzednio złożonego pełnomocnictwa. W zakresie natomiast sprecyzowania, jakie wolności lub prawa wyrażone w art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 2 Konstytucji oraz w jaki sposób zostały naruszone przez kwestionowany przepis – cytując fragment skargi konstytucyjnej wyjaśnił, że odpowiedzi na to pytanie już udzielił. W związku z powyższym, uznał wezwanie za bezprzedmiotowe.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Ma ona gwarantować, że obowiązujące w systemie prawa akty normatywne nie będą stanowiły źródła ich naruszeń. Jej merytoryczne rozpoznanie uzależnione jest od spełnienia licznych przesłanek, wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów u.o.t.p. TK.

Po pierwsze, zaskarżony w niej przepis powinien być podstawą prawną ostatecznego orzeczenia wydanego przez sąd lub organ administracji publicznej w indywidualnej sprawie

skarżącej. Po drugie, skarżąca musi uprawdopodobnić naruszenie wskazanych w skardze konstytucyjnej wolności lub praw. Po trzecie, źródłem ich naruszenia powinna być normatywna treść kwestionowanych przepisów, zaś sposób naruszenia musi zostać określony przez skarżącą w uzasadnieniu wnoszonej skargi. Dopiero kumulatywne spełnienie tak rozumianych przesłanek warunkuje możliwość skutecznego wniesienia, a następnie merytorycznego rozpatrzenia skargi konstytucyjnej przez Trybunał.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego rozpatrywana skarga nie spełnia powyższych wymagań.

Po pierwsze, zakwestionowany art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.; dalej: u.f.p.) nie zawiera treści normatywnych odnoszących się do sfery praw i wolności konstytucyjnie chronionych. Odnosi się jedynie do formy i trybu stosowania ulg (tj. umorzenia, odroczenia czy rozłożenia na raty) w zapłacie należności cywilnoprawnych. Ma więc charakter wyłącznie informacyjny, który nie przesądza w sposób władczy o przysługujących skarżącej prawach lub wolnościach konstytucyjnych i tym samym nie może stanowić przedmiotu skargi konstytucyjnej. Okoliczność ta – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK – stanowi samodzielną przesłankę odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Po drugie, skarżąca mimo wezwania do usunięcia braków formalnych nie wskazała, jakie wolności lub prawa wyrażone w art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i art. 78 w związku z art. 2 Konstytucji – oraz w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowany art. 58 ust. 2 u.f.p. Jak podnosi się w orzecznictwie Trybunału „skarżący obowiązany jest przedstawić konkretne i przekonujące argumenty świadczące o niekonstytucyjności zakwestionowanych regulacji. Tym samym skarżący nie tylko winien wskazać, jakie konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone kwestionowaną regulacją, lecz także opisać »sposób« tego naruszenia. Argumenty te muszą koncentrować się na problemie merytorycznej niezgodności zachodzącej między unormowaniami stanowiącymi przedmiot skargi konstytucyjnej oraz tymi, które określone są w niej jako wzorce kontroli (zob. postanowienie TK z 8 maja 2009 r., sygn. Ts 242/07, OTK ZU nr 5/B/2009, poz. 373). Tym samym nie wystarczy, że skarżący wskaże określone przepisy oraz przepisy konstytucyjne, z którymi są one, w jego opinii, niezgodne. Musi on także wyjaśnić, na czym owa niezgodność polega. Jest to przesłanka konieczna do uznania dopuszczalności skargi konstytucyjnej” (postanowienie TK z 2 lutego 2012 r., sygn. SK 14/09, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 17). Przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie (zob. wyrok TK z 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78; postanowienie TK z 25 lutego 2015 r., sygn. Tw 37/14, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 3). Trybunał zauważa, że o ile z przesłanego przez skarżącą pisma usuwającego braki formalne skargi można wywieść, że jako ostateczne orzeczenie wskazała postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 22 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]), o tyle nie można uznać, że usunęła braki w wyżej wymienionym zakresie. Skarżąca ograniczyła się jedynie do powtórzenia treści skargi. Co więcej, jednoznacznie wyraziła również wolę nieusunięcia braków formalnych skargi w niniejszym przedmiocie.

W związku z powyższym, Trybunał stwierdza, że skarga konstytucyjna nie spełnia wymogów przewidzianych w ustawie i mimo wezwania do usunięcia braków formalnych w wyznaczonym terminie, skarżąca tego nie uczyniła. Z tego względu – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – Trybunał odmówił nadania jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.